

Politické užívání jazyka

Politische Sprachverwendung

Nejnápadnějším rysem politického užívání jazyka jsou hesla.

Der auffälligste Zug der politischen Sprachverwendung sind Losungsworte¹/ lieber *Stichworte*.

Jsou to pojmy, které mají často dlouhou tradici a v průběhu této tradice prodělaly změnu významu, většinou si však uchovaly to, co je činí pro řečníka tak užitečnými: schopnost vyvolat emocionální reakci (Reizwert).

Es sind Begriffe, die oft eine lange Tradition haben und im Laufe von Überlieferung einen Bedeutungswandel erfahren haben, meistens haben sie jedoch das behalten, was sie für den Redner nützlich macht: die Fähigkeit eine emotionale Reaktion auszulösen. / ihren Reizwert.

Demokracie má např. zcela pozitivní význam, ať se jí dovolává kdokoli a za jakýmkoli účelem.

Demokratie hat z.B. eine durchaus positive Bedeutung, wer denn auch bzw. zu welchem Zweck sich auch jemand auf sie beruft.

Předpokládá se, že hesla jsou známá, sotvakdo kdo z řečníků je definuje či řekne přesně, co jimi rozumí; narušil by tím emocionální naladění.

Es wird vorausgesetzt, dass die Losungsworte /Stichworte bekannt sind, kaum jemand von den Rednern definiert sie oder sagt genau, was er darunter versteht; er würde dadurch die emotionale Einstimmung stören.

Tato slova jsou proto tak snadno použitelná, poněvadž jejich nedostatečná konkrétnost řečníka nezavazuje, ale mají schopnost vyvolat emocionální reakci – ať už pozitivní nebo negativní.

Diese Worte sind deshalb sehr mühelos zu verwenden, weil ihre mangelhafte Konkretheit den Redner nicht bindet, aber sie haben die Fähigkeit eine emotionale Reaktion auszulösen – egal ob eine positive oder eine negative.

Hesla se dají definovat třemi kritérii: 1. vágností obsahu slova, jež otvírá příležitost pro různé interpretace, 2. častým užíváním, jež je činí snadno zapamatovatelnými jako slogany reklamního průmyslu, 3. schopností vyvolat emocionální reakci, jež jim dodá váhu – v pozitivním nebo negativním smyslu.

Die Losungswörter kann man mit drei Kriterien definieren: 1. vager Wortinhalt, der sie für verschiedene Interpretationen öffnet, 2. häufiger Gebrauch, der sie leicht merkbar macht, wie die Slogans der Werbeindustrie 3. ihr Reizwert / ihre Fähigkeit eine emotionale Reaktion auszulösen, durch die sie an Gewicht gewinnen – im positiven oder negativen Sinn.

Dobrým přístupem při interpretaci projevu je položit si otázku, jaká klíčová slova se v textu používají.

Bei der Interpretation einer Rede ist ein guter Ansatz/ ist es empfehlenswert sich die Frage zu stellen, welche Schlüsselwörter im Text verwendet werden / vorkommen.

Nejsou to jen pojmy jako svoboda, demokracie, kapitalismus, komunismus, mír, revoluce, vyskytnout se mohou i další méně běžné pojmy.

Es sind nicht nur Begriffe wie Freiheit, Demokratie, Kapitalismus, Kommunismus, Frieden oder Revolution, auch andere weniger übliche Begriffe können vorkommen.

Jsou identifikovatelné díky své frekvenci.

Die sind wegen ihrer Frequenz identifizierbar.

Již při vyhledávání těchto slov by bylo třeba si všimnout jejich kontextu: s jakými epitetami jsou spojována?

Schon bei der Suche nach diesen Wörtern wäre es nötig ihren Kontext zu beachten: mit welchen Epitheton werden sie verbunden ?

¹ Duden: Fraternité / Brüderlichkeit (eines der drei *Losungsworte* der Französischen Revolution. **Stichwort** wird direkt als Bemerkung, Äußerung o. Ä., die bestimmte Reaktionen, Handlungen auslöst . definiert.

Se kterou skupinou (přátel či nepřátel) jsou asociována, s jakou reakcí počítá řečník u svých posluchačů?

Mit welcher Gruppe (Freunde oder Feinde) werden sie assoziiert, mit welcher Reaktion seiner Zuhörer rechnet der Redner?

Slovo *socialismus* má jinou hodnotu na členské schůzi CSU než na studentském protestním shromáždění.

Das Wort *Sozialismus* hat einen anderen Wert bei einer Sitzung der CSU als bei den Studenten in einer Protestversammlung.